

Ἐφημερίς Ἑρακλείου

" Νέα Ἑβδομάς "

Δευτέρα 5 Ἰουνίου 1889

Ἐν Ἑρακλείῳ τῇ 5 Ἰουνίου 1889

Ἄμαξι

Δέν ἐπέρασεν ἀκόμη πολὺς καιρὸς ἀφ' οὗτο ὁ Σαρτίνοσκη ἀνήγειλε θριαμβευτικῶς εἰς τὴν Κων/πόλιν, ὅτι πέντες οἱ υποψήφιοι τῆς Διοικήσεως ἐπέτυχον εἰς τὰς ἐκλογάς .

Δέν ἐπέρασε πολὺς καιρὸς ἀφ' οὗτο διαβαίει τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἑυρώπην ὅλην ὅτι ἡ ἡσυχία, τοῦ τόκου ἐξασφαλίσθη ὀριστικῶς καὶ ὅτι ὁ Κρητικὸς λέων μεταμορφώθη παρ' αὐτοῦ εἰς ἄσικτον ἀρνίον, πραδτατῆ παρέχων τὰ νῦτά του εἰς κουράν.

Δέν ἀπήχησαν ἀκόμη οἱ ἔπαινοι τῶν Τουρκικῶν ἐφημερίδων τῆς Κων/πόλεως ἀγγελλομένων ἐπὶ τῷ αἰσιφγεγονότι τῶν ὑφωνοσῶν εἰς τὰ οὐράνια τὸ διοικητικὸν δαιμόνιον τῆς Ἑξοχότητος. του. Δέν ἐπρόφθασεν οὗτος ἀκόμη ν' ἀνταμείψῃ κατὰ τὸ συμπεφωνημένον τοὺς πιστοὺς ὀπαδοὺς, οἳτινες μετ' εὐλαβείας καὶ ὀμοφροσύνης, πρωτακούστου ἐν Κρητικῇ Βουλῇ ἐφρόντισαν ν' ἀπομακρύνουσιν ἀπ' τὸν δρόμον του καὶ τὸ ἐλάχιστον μῶριον προσιδώματος καὶ παραμικρὸν ἴσχνος ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ κλονίσῃ τὴν σχηματισθεῖσαν ὑψηλὴν ἰδέαν περὶ τῆς διοικητικῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἐνεκα ταύτης πλήρους εὐαρεσκείας τοῦ κρητικοῦ λαοῦ. Δέν ἐπρόφθασεν οὔτε καὶ νὰ ἐκληρωσῇ τὴν τελευταίαν ἐπιθυμίαν τοῦ κ. Μιχαλιδάκη, νὰ σταίλῃ στρατὸν νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ κρεμάσῃ συντόμως τὸν γέρω Κώστα καὶ τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, οἱ ὅποιοι ἐνῶ ὁ κ. Γυμναδιάρχης εἶναι ἀρχηγὸς τῆς πλεινοψηφίας καὶ ἔχει εἰς χεῖρας του τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν ἔχουν τὴν αὐθέρειαν νὰ γεννοῦν ζητήματα καὶ νὰ λέουν ὅτι ὁ λαὸς δέν εἶναι εὐχαριστημένος. Δέν ἐπρόφθασεν, ἐνὶ λόγῳ νὰ φέρῃ εἰς πέραν τὸ περίφημον του πλάν, διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ κατήσχυνε καὶ αὐτοῦ τοῦ Βίσμαρκ τὴν διπλωματικὴν τμηχυνήν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἔκπερσις τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ προσελιύει πάλιν ἐπὶ τῆς μεγαλοσῆσου τὰ βλέμματα *ἔκκ* τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὁ δὲ Μαχμούτ Πασῆς κατέρχεται εἰς Κρήτην ἔκτοκος ἀπεσταλμένος τοῦ Σουλτάνου. Ὁ μὲν Σαρτίνοσκη πασῆς κατὰ συμβουλήν τῶν ψευδοφιλελευθέρων, ἐζήτησε στρατὸν διὰ νὰ πνίξῃ τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ, ὁ δὲ Σουλτάνος ἐπεμφεν Ἐπίτροπόν του διὰ ν' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ.

Ὅποιον μάθημα διὰ τοὺς ψευδοφιλελευθέρους.

Τί θὰ πράξῃ ἄραγε ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Σουλτάνου; Λέγεται

νοήμων καί φιλελεύθερος άνήρ, φρον οὔμεν δέ ὅτι σήμερον δίδεται εἰς αὐτόν λαμπροτάτη εὐκαιρία διά νά ἀποδείξῃ ὅτι κρείττηται τῶντι τάς ἀρετάς ταύτας.

Ἐρχόμενος εἰς Κρήτης θά εὔρῃ ἀφ' ἐνός μὲν τόν Γεν. Διοικητήν περιστοιχούμενος ἀπό Βουλὴν, ἀπό τῆς ὁποίας ἀπεκελίσθη διά κωσμημάκατος κοσκινόμετος ἢ ἀπεμακρύνθη πᾶν ἕτερογενές στοιχεῖον, ἀφ' ἑτέρου δέ λαόν ἐν προφανεῖ ἀναβρασμῷ διατελοῦντα τόν ἱστάμενον εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς ὑποταγῆς καί τῆς ἐξεγέρσεως.

Παρά τοῦ Διοικητοῦ καί τῆς Βουλῆς θ' ἀκούσῃ ὅτι ἀμφοτέρω εὐρίσκονται ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε εἰς ὄρμους, ἐπειδή ὅ,τι θελήσῃ ὁ Διοικητὴς φησὶζει προθύμως ἡ Βουλὴ ὅ,τι δέ ἐπιθυμῆσαι οἱ βουλευταὶ ἐνεκλεῖ πάραυτα ἢ Διοικήσεις.

Τοιοῦτοτρόπως ζητήματα λπεόν μεταξύ των θέν ὑπάρχουσιν. ὁ λαός καταγίνεται εἰς τὰ ἔργα του, θαυμάζουν δέ τί παθών ὁ Σουλτάνος, ἔαζ' ἀπέστειλεν Ἐπίτροπόν του, ἀφοῦ καμμίαν ἀφορμὴν δέν ὑπῆρχε. Ὡς τόσον διά νά μὴν φωνῇ ὅτι ἤλθεν εἰς μέτην καί διά νά μὴν εὔρουν οἱ ῥαδιοῦργοι ἀφορμὴν νά τοὺς κατηγορήσουν εἰς τόν λαόν, ὑπάρχει δέν καί κίνδυνος νά μὴν πληρῶνται οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων, διότι τὸ ταμεῖον εἶναι κενόν, διά τοῦτο ὑποβάλλουν ἀπλὴν νύξιαν νά χορηγηθῇ εἰς τόν τόπον τὸ εἰσόδημα τοῦ τελωνείου.

Ἄλλὰ πάλιν ὅμως γνωρίζει ὅτι ἡ Σεβ. Κυβέρνησις πρᾶξῃ τόν Γενικόν Διοικητήν μόνον νά μὴν ἀλλάξῃ.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Σουλτάνου δέν θαῤῥησεθῇ εἰς τὰς ἐπισήμους ταύτας πληροφορίας.

Θά θελήσῃ νά ἐξετάσῃ βαθύτερον τὰ πράγματα, θά ἐρωτήσῃ καί τοὺς ἐκεῖ ἔξω συνηθροισμένους, θ' ἀκούσῃ καί τὴν γνώμην ἀνεξαρτήτων ἀνθρώπων, οἵτινες μᾶ φωνῇ θά βεβαιώσωσιν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ τόπου εἶναι ἀφόρητος. καί ὅτι ἡ διαρκὴν κωσδιοικήσις ὠθεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἀπεκπισίαν.

Ὁ ἄρητικὸς λαός ὑπέστη ἐπενειλημμένως πολυμόχθους ἀγῶνας, ἰσχυρὸν ἐξαγόμενον τῶν ὁποίων ὑπῆρξε τὸ σημερινόν πολίτευμα, διά τοῦ ὁποίου ἤλπισε ν' ἀσφαλίσῃ ἑαυτῷ βαθμὸν τινα εὐημερίας.

Σήμερον βλέπει μετὰ λύπης ὅτι τὸ πολίτευμα τοῦτο μεταβάλλεται παρά τῆς Διοικήσεως εἰς ὄργανον ἡθικῆς καί ὑλικῆς κωσδιοισίας.

Οἱ ἐπιπολαίως ἐξετάζοντες τὰ πράγματα θ' ἀναφωνήσωσιν ἴσως καὶ ὅτι πταίει τὸ πολίτευμα ἢ ὅτι πταίει ὁ λαός ὅστις κἀμνει κακὴν αὐτοῦ χρῆσιν.

Ἄλλὰ τοῦτο δέν εἶναι κατά πάντα ἀκριβές ὅτι τὸ πολίτευμα μας εἶναι βεβιασμένον καί ἀσυνάρτητον κατασιέυσμα δέν ἀρνού-

μεθα, παραδεχόμεθα δέ και ὅτι ἡ Κρήτη δέν κατοικεῖται ἀποκλειστικῶς πῶσα ὑπό ἀγγέλων. Ἀλλά μολαταῦτα μετά πῶσης πεποιθήσεως ὑποστηρίζομεν ὅτι διοικήσεις ἀξία τοῦ ὀνόματος διὰ τοῦ αὐτοῦ πολιτευματος ἠδύνατο νά κυβερνήσῃ ὀπωσδήποτε ἀνεκτικῶς καί δυστροπώτερον ἀκόμη λαόν τοῦ Κρητικοῦ, ὅτι δέν ἀπεναντίας παρόμοινον ἀσυνείδητον σύστημα Διοικήσεως καί μέ ἀσυγκρίτως τελείωτερον πολίτευμα ἤθελεν ἀναποφεύκτως δδηγήσει εἰς τό αὐτό σημεῖον τῆς κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως καί λαόν εὐαγωγώτερον τοῦ κρητικοῦ. Πῶς νά σέβεται τούς νόμους, ὁ λαός ἀφ οὔ ἡ Διοίκησις φανερώτατα τούς παραβαίνει; Πῶς νά μήν διαιρεθῶσιν εἰς ἀργίως μαχομένας πρὸς ἀλλήλους φατριάς οἱ πολῖται, ἀφοῦ ὁ Διοικητής ἀναφανδόν κηρύττει ὅτι χάριν εὐρίσκει παρ' αὐτῶ ὄχι ἡ ἰκανότης, ἡ εὐσυνειδησία ἢ δό δίκαιον, ἀλλ' ὁ μείζων ἀριθμός τῶν ὑποστηρικτῶν; Πῶς νά μή παρεκτραπῇ ἡ Βουλή τοῦ σεμνοῦ προορισμοῦ της, ἀφ οὔ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ῥίπτει εἰς τῶς βουλευτάς ὡς μῆλον ἔριδος τήν διάθεσιν τῶν δημοσίων θέσεων καί ἀξιωμάτων, ὑποβάλλει δέ τὰς παρεκτροπὰς τῆς Βουλῆς, ὅπως καί ἡ Βουλή κλείν τὰ ὄμματά εἰς τὰς παρεκτροπὰς τῆς Διοικήσεως; Παρανομεῖ ὁ Διοικητής καί ἡ Βουλή σιωπᾶ, σιωπᾶ δέ ὕστερον καί ὁ Διοικητής ὅταν ἡ Βουλή παρανομῇ. Ὅταν τό γράμμα τοῦ νόμου δέν συμφέρῃ, λαμβάνεται ὑπ' ὄφιν τό πνεῦμα, ὅταν δέ τό πνεῦμα εἶνε ἐναντίον, θεωρεῖται ἀπαραίτητον τό γράμμα.

Ἄν δέ καί τό πνεῦμα καί τό γράμμα δέν ἐπιδέχονται παρερμηνεῖαν, κοιμίζεται ὁ νόμος πρὸς στιγμήν καί πάλιν ἐξυπνᾶ, ὅταν τό συμφέρον τόν καλέσῃ.

Δέν ἀρέσκει ὁ δεῖνα ὑπάλληλος καί δέν εὐρίσκειται ἄλλη πρόφασις πρόχειρος, καταργεῖται ἡ θέσις του, ἤ ἐλαττοῦται μέχρι τοῦ ἀδυνατοῦ μισθοῦ, ἀφοῦ δέ ὀπομαιρυνθῇ ὁ ὀχληρὸς ἡ θέσις πάλιν συνιστᾶται καί ὁ μισθὸς παχύνεται.

Σήμερον καταστρέφεται ὁ τόπος ἂν ἡ χωροφυλακὴ καί οἱ ὑπάλληλοι ὅσοι μετατίθενται σῦριου δέν ὑπάρχη σωτηρία ἂν δέν ἐπανέλθῃ ἕκαστος σὸ κτήμα του, φέτος οἱ δήμαρχοι εἶνε ἀνάξιοι καί τῆς παραμικρῆς ἐμπιστοσύνης, δέν πῶς ἐπιτρέπει δέ νά εἰποῦν εἰς τούς παρανομοῦντας οὔτε στραβά πατοῦν.

Τοῦ χρόνου δέν ὑπάρχουν ἀνεπαϊότεροι ἀνθρωποιτῶν δημάρχων, παραδίδεται δέ εἰς τήν διάθεσιν των ἀνεξέλεγκτος καί ἀνέκκλητος ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία καί τό βαλάντιον τῶν δημοτῶν.

Βλάπτει τήν διοίκησιν καί τό κίμμα ὁ προτεινόμενος νόμος; εἶνει τροποποιήσις, χρειάζεται τα ὀ δύο τρίτα συμφέρει ἀπ' ἐναντίας ἡ πρότασις; κωλοβοῦται καί αὐτοῦ τοῦ ἱερανικοῦ νόμου αἱ διατάξεις, ἀνευούδεμιᾶς ψηφοφορίας, δι' ἐνός ἀπλουστάτου λα ὀ χ ὀ , ἢ καί διὰ γνωμοδοτήσεως μόνου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ποῖος λαός εἶναι δυνατόν νά διατηρήσῃ μέχρι τέλους σέβας καί ὑπακοήν εἰς νόμους οὕτω καταρτιζομένους καί ἐφαρμοζομένους; Καί πῶς θέλετε νά ὑπομένῃ ἀγιγγύστως νά φορολογῆται, ὅπως βλέπει φανερά ὅτι οἱ φόρου του δέν ἐκπαινοῦνται πρός βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του, ἀλλ' ἄπ' ἐναντίας πρός ἐνίσχυσιν τῆς διαιρέσεως τῆς ἀνομίας, τῆς ἐμφυλίου διαμάχης; Τόν ἐκμυζᾷ ἀνηλεῶς ὁ τοκογλύφος καί τοῦ ἀπορροφᾷ ἕλον του τό εἰσόδημα, βαθμηδόν δέ καί αὐτήν του τήν περιουσίαν, ἀλλά πού τράπεζα νά δανεισθῇ; Ἡ Κυβέρνησις δέ ἐπιτρέπει τήν συσπῆσιν τραπεζίης. Ἡ τιμή τῶν προΐόντων μόλις καλύπτει τήν δαπάνην τῆς παραγωγῆς, οὐδὲν δέν υπάρχουν κεφάλαια εὐθηνά πρός καλλιέργειαν, δέν υπάρχουν μέσο μεταφοράς, ἕλον δέ τῶν χειμῶνα δρόμοι καὶ ποταμοί εἶναι σχεδόν ἀδιάβατοι.

Ἀδιάφορον ἡ Κυβέρνησις ἐννοεῖ νά κρατῇ τό πλεῖστον τῶν ἐμμέσων φόρων, ὁ δέ τόπος ὅς γίνῃ ὅ,τι θέλει,

Μήπως τουλάχιστο προστατεύεται ἀποτελεσματικῶς ἡ κτηματικὴ του περιουσία, ἡ τὰ κτήνη του, ἡ αὐτή ἡ ζωὴ του; Μήπως δύναται ἀσφαλῶς νά ἐκτελέσῃ, καί ἂν ποτε κατορθώσῃ νά ἐπιτύχῃ ἀπόφασιν διακαστικῆν;

Καί πῶς νά προστατευθοῦν οἱ πρῆτοι, καί πῶς νά ἐκτελεσθοῦς αἱ ἀποφάσεις; Διὰ τί νά ἐκπληρώσῃ τό καθήκον τῆς ἡ χωροφυλακῆς, ἀφοῦ ἡ μέν ἐπιμέλεια καί ἡ χρηστή διαγωγή δέν προσταθεῖουν κατὰ τῆς παύσεως καί τοῦ παραγκωνισμοῦ, ἡ δὲ ἐπιείκεια πρὸς τό ἓν κόμμα ἢ ἡ θρασύτης πρός τό ἄλλο ἀπεδείχθησαν πολλῶν ἀφαιρέσεων πάσης ἄλλης ὑπηρεσίας δειγνοῦσαι εἰς εὐνοιαὴν καί προβιβασμούς;

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Σουλτάνου ἐν ἐνὶ λόγῳ καί ἐπιπολαίως ἐξετάζων τὰ πράγματα θά πεισθῇ ὅτι δέν υπάρχει εἰς τόν τόπον οὐδὲν σχεδόν στοιχείου ὁποσοῦν ἀνεκτῆς κυβερνήσεως.

Ἐβεξήγητον λοιπόν εἶναι διατί κατέλαβε τοὺς ἀνθρώπους ἀπόγνωσις καὶ πόθος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοιαύτης καταστάσεως.

Καί δέν αἰσθάνονται τόν πόθον τοῦτον μόνον οἱ Χριστιανοί. Καί αὐτοὶ οἱ ὀθωμανοὶ πλειοτέρους λόγους ἀνοχῆς τῆς παρουσίας καταστάσεως ἔχοντες ὁμολογοῦσιν ὅτι δέν ὑποφέρεται πλέον.

Ἴδού πῶς ἐξηγεῖται καί καθ' ἅπασαν τήν νήσον ὑπόκωφος ἀναβρασμός καί ἡ πολλαχού ἄρνησις τῆς πληρωμῆς τῶν φόρων καί αἱ συναθροίσεις τοῦ λαοῦ καί αἱ κατ' ἐπαρχίας ἀπέπειραι πρός ἀντικατάστασιν ἀνισχύρου καί παντός γοήτρου ἐστερημένης Διοικήσεως διὰ τοπιῶν καθαρῶς λαϊκῶν ἀρχῶν.

Ἡ περίστασις βεβαίως εἶναι κρισιμωτάτη, ἐπαναλαμβάνομεν δέ ὅτι ὁ Μαχμούτ πασσᾶς, δέν ἠδυνατο νά εὖρη καταλληλότεραν εὐκαιρίαν ὅπως φανερωσῇ τήν ἱκανότητά του.